

ХАВАР

O'ZBEKISTON POCHTA VA TELEKOMMUNIKATSIYALAR AGENTLIGI NASHRI

1992 yil martdan chiqqa boshlagan

2001 yil, 23 fevral, juma № 8 (441)

Sotuvda narxi erkin

Фан-техника ва маркетинг тадқиқотлари марказининг Менежмент ва мониторинг бўлими раҳбари Раъно Жўраевна НУРИЛЛАЕВА салкам 40 йилдан буён алоқа соҳасида самарали меҳнат қилиб келяпти.

Т. ЛУТФУЛЛАЕВ суратга олган

БОШҚАРУВДАГИ ЯНГИЛАНИШ

Ўзбекистон почта ва телекоммуникациялар агентлигининг мажлислар залида «Ўзбекистон почтаси» Давлат акционерлик компанияси акциядорларининг навбатдан ташқари умумий йиғилиши бўлиб ўтди. Унда Ўзбекистон Республикаси почта алоқаси тўғрисидаги Қонуннинг амалга оширилиши ҳамда Почта алоқаси соҳаси тизимини такомиллаштириш борасидаги масалалар кўриб чиқилди.

Йиғилишда Ўзбекистон почта ва телекоммуникациялар агентлигининг Бош директор ўринбосари, «Ўзбекистон почта-

си» ДАК Кузатов кенгаши раиси М. Махмудов, «Ўзбекистон почтаси» ДАК бош директори ўринбосари Т. Бажановалар маъруза қилдилар. Шунингдек, «Самарқанд почтаси» АЖ директори А. Фафоров, «Тошкент почта» АЖ директори Ю. Мирсоатов, «Хоразм почтаси» АЖ директори М. Полвонов ва «Алоқабанк» бошқаруви раиси К. Кимлар сўзга чиқибдилар.

Кўрилган масалалар юзасидан тегишли қарор қабул қилинди.

Р. БАРНОЕВ

Юқоридаги масала юзасидан «Сирдарё почтаси» АЖнинг навбатдан ташқари конференцияси бўлиб ўтди.

Унда Сирдарё давлат алоқа инспекцияси бошлиғи О. Худойбердиев маъруза қилди. Барча сўзга чиққанлар «Ўзбекистон почтаси» ДАК тизимини қайтадан кўриб чиқиш ва почта соҳасидаги давлат бошқарувида янгиланиш зарур эканлиги ҳақида ўз фикр ва мулоҳазаларини билдирдилар.

Конференцияда «Ўзбекистон почтаси» ДАК бош директори К. Раҳимов қатнашди ва берилган саволларга жавоб берди.

Анжуман якунида «Ўзбекистон почтаси» ДАК тизимини қайтадан тузиш маъқулланди ва тегишли қарорлар қабул қилинди.

А. ҲОТАМОВ,
Сирдарё вилояти

● Таклиф

МУАММОЛАР ЁРИТИБ ТУРИЛСА...

«Хабар»нинг 2001 йил, 5, 12, 19 январ сонларидаги «Мобил телекоммуникациясининг учинчи авлоди» номли мақолани ўқиб жуда хурсанд бўлдим. Биз алоқачилар учун янги бир муаммо кенг ва чуқур ёритиб берилган. Мақола муаллифига барча алоқачилар номидан миннатдорчилик билдираман.

Мазкур мақола биз алоқачиларни кўп янгиланган хабардор қилди. Шу хусусда қисқача бўлсада фикр билдирмоқчиман. Мобил алоқасининг амалда-

ги мавжуд тизимларидан учинчи авлод тизимларига ўтиш ишлари ривожланган мамлакатларда олиб борилаётган экан, демак, мақолада таъкидланганидек, мазкур тадбирларнинг меъёрий асоси ҳам тайёрланаётган бўлса керак. Шулар тўғрисида ҳам газета саҳифаларида мақолалар берилса жуда ажойиб иш бўларди.

О. БОЙМИРЗАЕВ,
алоқачи-муҳандис,
Чирчиқ шаҳри

ЯНГИ УЎҚЛАРНИ КЎЗЛАБ

Бухоро вилоятида алоқа хизматини жаҳон талаблари даражасига етказиш йўлида катта ютуқларга эришилди. Мижозлар бугун Истиклол неъматини соҳа мисолида аниқ сезиб туришибди. Бу ютуқлар нималарда кўринади? Янги – 2001 йилда яна қандай муаммолар ечимини кутиб турибди? Ана шу масалалар хусусида жамоатчи муҳбиримиз «Бухоро Телеком» акциядорлик жамияти бош директори Ш. ХУДОЙБЕРДИЕВ билан суҳбатлашди.

– Шариф ака, алоқа соҳасидаги ўзгаришларни вилоят мисолида гапириб берсангиз.

– Энг аввало шунга айтиш керакки, 2000 йил давомида вилоят бўйича бир миллиард 500 миллион сўмлик электралоқа хизмати курсатилди. Бу 1999 йилга нисбатан 158 фоизга кўп демакдир. Шу жумладан, аҳолига хизмат кўрсатиш миқдори ҳам салкам икки баробарга, яъни 716,3 миллион сўмга оширилди. Утган икки йил ичиде вилоятимиз бўйича телефонлар сони саккиз минг 811 тага кўпайиб, жами 91 минг 211 тага етган. Шунингдек, «Coscom» ва «Юнител» каби кўшма корхоналарнинг филиаллари ташкил этилиб ишга туширилдики, бу бир тарафдан республикамиз валюта захирасига фойда келтирса, иккинчидан одамларнинг ҳам дунё билан боғланишлари учун қулайлик яратди, албатта. Шубҳа йўқки, яқин келажақда жорий этиладиган замонавий радио телефонлар ҳам халқимизнинг маданий турмуш даражасини юксалтиришда муҳим ўрин тутадилар. Умуман кейинги йиллар иш натижалари анча салмоқли бўлганлигини вилоятимиздаги барча қишлоқ ва овуллар замонавий АТСлар билан таъминланганиек кўрсатиб турибди. Бухоро шаҳридаги Алоқа уйида рақамли шаҳарлараро автомат-телефон станцияси ўрнатилганлиги телефон хизматидаги уланиш жараёнини тўлиқ автоматлаштириш имконини берди. Замонавий АТСларнинг умумий

сигими ҳозирги пайтда 85,0 минг рақамга тенгдир. Шаҳар ва туман марказларидаги ўз умрини ўтаб бўлган эски АТСлар Япония ва Жанубий Кореяда ишлаб чиқарилган замонавийлари билан алмаштирилган. Вилоят линияларидаги узунлиги 194 км. бўлган рақамли узаткич тизимлари оптик толали кабеллар билан алмаштирилди. Энди Бухоронинг исталган шаҳар эки тумани билан етти рақами орқали бемалол боғланиш мумкин.

Жонажон юртимизда салкам ун йил ичиде амалга оширилган бунёдкорлик ишларини кўриб, кишининг қалби завқ-шавққа тўлиши табиий. Собиқ Иттифоқ даврида фуқароларимиз айрим давлатларгагина телефон орқали чиқиш имконига эга эдилар. Бугунга келиб эса нафақат шаҳардаги, балки қишлоқ жойларидаги телефонлар орқали ҳам автоматик равишда жаҳоннинг исталган мамлаката билан бемалол боғланиш мумкин. Айниқал «ТОЕ» оптик толали кабель магистралининг қурилишига туширилган халқаро телефон сўзлашувларининг сифат даражасини янада оширди.

– Давр талаблари даражасида курсатилган алоқа хизматларининг абонентлар билан ҳисоб-китоб ишларини эса компьютер технологияси тасаввур этиш қийин...

– Фикрингизни тушундим. Ҳозирги пайтда телефон хизмати ҳисоб-китобларининг барча компьютерлар зиммасига оқлатилган. Биргина Бухоро шаҳрининг ўзида ана шундай олтинга ҳисоб-китоб хоналари бор. Энг замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган шаҳар мар-

казий абонент пункти эса аҳоли учун ҳам, хизмат кўрсатувчи ходимлар учун ҳам катта қулайлик бўлди. Бу ерда телефон ҳақини тўлайман деб навбат кутиб қолганларни деярли учратмайсиз. Шаҳарлараро телефон станцияси компьютерлар билан алмаштирилиб, ҳисоб-китоб ишлари тўлиқ автоматлаштирилган. Факс алоқаси ва электрон почта ҳам алоқа тизимини янада такомиллаштиришда кўл келяпти.

– Келгуси режаларингиз? Шунинг баробарида мавжуд муаммолар хусусида ҳам тўхталиб ўтсангиз.

– Бажонидил. XXI асрнинг дастлабки йили ва 2002 йил учун Япония ҳукуматининг навбатдаги узоқ муддатли кредити асосида яна беш миллион АҚШ доллари миқдорида яқин инвестиция киритилади. Бу вилоятимизнинг яна 24 та қишлоқ ва посёлкаларида жаҳон андозларига мос рақамли электрон автоматик телефон станцияларини ўрнатиш имконини беради. Шунингдек, 1000 рақамли ҳамда барча қулайликларга эга бўлган радиотелефонларни ишга тушириш ҳам мўлжалланган. Шунда яна қўшимча равишда 10 мингдан ортиқ янги телефонлар ўрнатилади.

Бундан ташқари, вилоятимиз ҳудудида радиоэшиттиришларнинг симсиз узатилиши тўлиқ таъминланиб, бир йўла учала дастур эшиттиришларини ҳам эфирга беришга эришилганидек керак. Қишлоқлардаги телефон абонентлари учун шаҳарлараро сўзлашувлар тўла-тўқис автоматлаштирилади. Уяли телефонларни ривожлантиришга эътибор кучайтирилиб, қўшимча имкониятлар яратилади. Қишлоқ жойларида ҳам худди шаҳардаги сингари қўшимча ҳисоб-китоб пунктлари ташкил этилади.

Ҳозир олдимизда турган муаммоларнинг бири — деби-

(Давоми 2-бетда.)

ОЛАМДА НИМА ГАП?

● ЯНГИЛИКЛАР ● ВОҚЕАЛАР ● ХАБАРЛАР

● Матбуотда «Наврўз байрами муносабати билан мамлакатимизда «Ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ойлиги» ўтказиш тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Вазирилари Маҳкамасининг қарори эълон қилинди.

● Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисида «Оналар ва болалар» йили муносабати билан «Умумтаъ-

лим мактабларида ҳуқуқий тарбия» мавзуида илмий-амалий конференция бўлиб ўтди.

● Россиядаги «Труд» газетасининг биринчи сони чоп этилганига 80 йил тўлди.

● Францияда «Кичик Ларусс қомуси» номли китоб нашрдан чиқди. Китобда Ўзбекистон ва ўзбеклар ҳаётига бағишланган мақолалар ҳам бор.

● Париохотирликда токиоликларга етадигани бўлмаса керак. Масалан, Токио полицияси ўтган йилда 1,56 миллион марта аҳолининг ўз буюмининг йўқлиги қўйиши билан боғлиқ ходисани рўйхатга олди. Биргина унутиб қолдирилган нақд пулнинг миқдори 21 миллион АҚШ долларига тенг бўлди.

● Колумбия ҳукумати ва сўл исёнчилар гуруҳлари вакиллари ўзаро ички қуроли можарони бартараф этиш мақсадида тинчлик музокараларини бошлади.

ЭР РОЗИ – ХУДО РОЗИ

Кунларнинг бирида Биби Фотима онамиз пайгамбаримизнинг хузурларига келиб, уйларида бўлиб ўтган воқеани баён этибдилар:

– Отажон, иттифоқо, куёвингиз Алига қалтисроқ ҳазил қилиб, ранжитиб қўйдим. Кейин бу ишимдан пушаймон бўлдим-да, атрофида етмиш марта айланиб кечирим сўрадим. Ахийри у табассум қилиб кечирди.

– Ох, қизим Фотима, – дебдилар шунда сарвари олам. – Агар эринг сени кечирмасдан туриб ўлиб қолсанг, гарчи менинг қизим бўлсанг ҳам, сenga жоназа ўқилмас эди.

Ушбу бебахо ҳикматнинг мағзини сингилларимиз, қизларимиз англаяптилармикан?..

ЎФРИНИНГ ИХЛОСИ

Отамнинг ҳикоя қилишларича, маҳалламиздаги бир неча бойлар ҳам зиёратидан қайтаётганларидан бир қароқчи уларнинг йулини тўсиб, тинтув қилгач, арзиғулик бирор нарса тополмай дарғазаб бўлибди. Шунда ҳожилардан бири таваккал унга илтимо с қилибди:

– Эй, йигит, Оллох умрингни зиёда қилсин. Биз ниҳоятда чарчаб-хоридик. Бунинг устига оч ва ташнамиз. Иложи бўлса бизга озгина сув топиб бер. Чанқоғимизни қондирайлик. Иншо-оллох, савобга дахлдор бўлурсан.

Бу сўзлардан сўнг йўлтўсарнинг кўнглини яратганнинг ўзи юмшатиб, ҳожиларни яқин орадаги кўргонига бошлабди. Салқин супага жой қилиб, дастурхон ёзиб, толган-тутганини қўйибди-да, кампир онасининг ҳай-ҳайлашига қарамай бисотиддаги биттау битта эчкини сўйибди.

– Ҳожиларнинг дуосини олайлик, она, – дебди қароқчи ўғил.

– Шояд Худо битта эчкимизнинг ўрнига ўнтасини берса...

Ҳақиқатдан ҳам қароқчи йигит ихлосидан бойлик толган бўлса ажаб эмас. Валлоху аълам биссавоб...

НИЯТИГА ЯРАША МУКОФОТ

Ривоят қилишларича, жудаям қашшоқ чол билан кампир бўлган экан. Бир куни улар одатдагидек кечки пайт ўз қулбаларида, қора чироқ ёруғида ҳасратлашиб ўлтиришарди.

– Қани энди бир муъжиза юз берсаю биз ҳам бирон нималик бўлиб қолсак, – дебди кампир. Шу пайт ҳақиқатда муъжиза юз бериб, қулбанинг шифтида бир соя пайдо бўлибди.

– Учта тилак тиланглар, бажараман, – дебди соя.

– Бир қаричгина қази топиб берсанг, еб нафсимиз ором оларди, – дебди шовиб қолган кампир.

Шу ондаёқ чол билан кампир олдида тақсимчада қази пайдо бўлибди.

– Эй, нафсинг қурғур, назари паст кампир, – дебди чол, –

Келиб-келиб шу арзимас нарсани сўрадингми?! Илоё, шу қази бурнингга ёпишиб қолсин!

У шундай дейиши билан қази кампирнинг бурнига ёпишиб қолибди.

– Эй, соя, бурнимни қазидан халос эт, – дея ялина бошлабди энди кампир.

Соя унинг илтимосини бажо келтирибди. Шундай қилиб, чол билан кампирнинг учта тилаги бажарилиб, улар яна ўша-ўша қашшоқлигича қолаверибдилар.

Хар қандай вазиятда ҳам ниятини яқши қилиш керак эканда. Zero, яқши галга ҳам, ёмон галга ҳам фаришта омин дейди, деганлари бежиз эмас. Е раббим... Ўзинг кечир бизларни...

ЭШАККА МИНГАН ЎРТОҚ

Бир бола отасига мактанлибди:

– Дада, янги ўртоқ топиб олдим. Жуда яқши бола экан. У билан қалин дўст бўлиб қолдик. Топганимизни ўртада бўлиб еймиз.

У бир неча марта қувониб шундай деяверганидан кейин отаси:

– Ўртоқингни эшакка миндириб, синаб кўр, – дебди.

Отасининг чизган чизгидан чиқмайдиган ўғил миниб юриш учун ўзининг эшагини ўртоғига берибди.

Буни қарангки, янги ўртоқ эшақка минибди-ю, ўша кунидан эътиборан тамомила ўзгардибди-қолибди. Ўртоқларини менсимай қўйибди. Ҳаммага иш буорадиган, ақл ўргатадиган бўлиб қилибди.

– Гапингиз тўғри экан, – дебди ҳалиги бола отасига. – Ўртоқим эшақка миндию айниб қолди.

– Мана, кўрдингми, ўғлим. Демак, от минса у бундан ҳам баттар айниб қолар экан. Қиссадан ҳисса шулким, ҳеч бир бандай муъмин ердан ажралмасин экан. Ердан ажралса элдан ҳам ажралар экан. Амир Темур бобомиз ҳам «от минган отасини танимас», – деб бежиз айтмаган эканлар.

ТАБИБНИНГ ВАСИЯТИ

Қадим замонларда бир камбағал табиб ўтган экан. Ёшини яшаб, ошини ошаб, қазоий муаллақ яқин қолганида биттау битта ўғлини хузурга қорлаб:

– Уғлим, мендан сenga ҳеч қандай молу дунё қолмайди. Яқкаю яғона мерос – мана бу хат, – дебдию булганган қозғони унга тутқазибди. – Бунда ҳикматли сўз ёзилган. Мени дафн этиб бўлиб, гўримни тепасида шуни ким ошди баҳосида сотасан, Шояд шу билан мийиш юришиб кетса...

Уғли отасининг айтганини қилибди. Хатни ким ошди баҳосида сотиб олган бадавлат одам уни очиб ўқаса: «Бошингни совуқ тут, оёгингни иссиқ тут», – деган сўзлар ёзилган экан.

Азиз АБДУРАЗЗОҚ

● Бу – қизиқ!

ДАСТУРХОН БУРЧАГИ

Агар эътибор қилган бўлсангиз, уйланмаган йигитларнинг дастурхон бурчагига ўтиришига рухсат беришмайди. «Етти йил бўйдоқ юрасан», деб танбех ҳам бериб қўйишади. Нима учун айнан дастурхон четиға, нима учун айнан йигит кишиға ва нима учун етти йилға алоҳида урғу бериләпти?

Дастурхон бурчаги дастурхоннинг тугаши бўлганлиги учун ризқнинг тугаши ҳисобланади.

Етти рақами эса муқаддас рақам. Шунинг учун ҳам бўйдоқлик етти билан кўрқитиб қўйилар балки. Қолаверса, авваллари балоғатға етгандан кейин етти йил муддатгача уйланмай юриш мумкин эмас эди. Бунинг физиологик асослари ҳам бор, албатта.

Бўйдоқлик сўзи эса фақат йигит кишиға нисбатан ишлатилади. Демак, уйланмай юриш айби ҳам йигит шаъниға айтилади, холос. Чунки, кизға озиз солиш йигитларға Одам Атодан мерос. Биринчи сўз айтиш ҳам эркак зиммасида. Хуллас, бу ирим замирида яна қандай ҳақиқатлар бор – билмадигу, аммо уни ўзига хос танбех, уйланишға даъват деб ҳам қабул қилиш мумкин.

● Ажаб дунё

ҚИММАТБАҲО СЕРПИКА

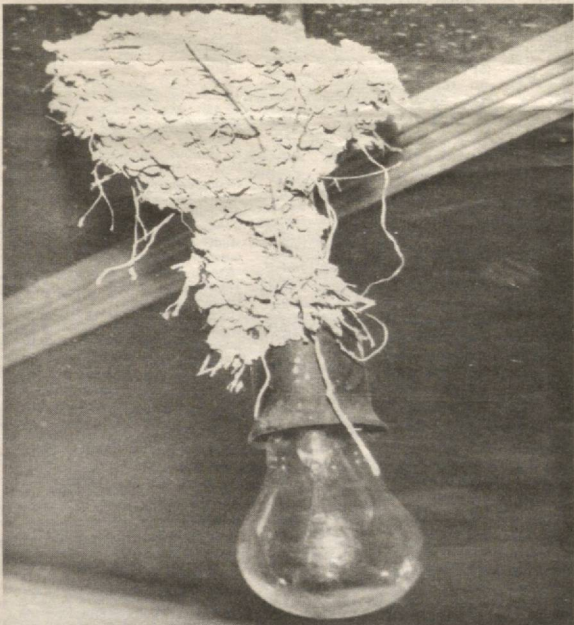
Италиянинг Кремона шаҳри атоқли уста Андрео Амати бундан 400 йил муқаддам ясаган серпикалардан бириға эға бўлиб қолди. Бу серпика 1556 йили Франция қироли Карл IX нинг буйруғиға биноан асалган 24 та асбобнинг биридир. Кремона шаҳри уни Нью-Йорк серпикачилари жамиятидан 25 минг долларға сотиб олди. (Кирол Карл IXға тайёрлаб берилган серпикалардан яна учтаси топилган). Энг қимматбаҳо мулк тарихида шаҳар бошқармасининг идорасиға қўйилган серпика тағида эса «Башарти, Италиянинг ва бошқа мамлакатларнинг энг яқши серпикачилари Кремона шаҳридан ўтиб қолсалар, шу асбобни чалишлариға рухсат этилади», деган ёзув бор.

НАЖОТКОР КОПТОК

Швецияда сувға чўкаётган одамларни кутқариш учун кичкинагина копток ихтиро қилинди. У сувға ташланса, уч секунддан кейин ичи газға тулиб, нажоткорға айланади. Бу копток одамни бир неча соат давомида сув юзасида тутиб туриши мумкин.

БОФБОНЛАР УЧУН ЯНГИ МАШИНА

Германияда мева узвиш учун учта кўчма саватчаси бўлган гидравлик кўтарғич яратилган. Саватчаларни пастға ёки баландға кўзгаш учун педалини бошиш кифоя. Унга енгил автомобил двигатели ўрнатилган.

Макон жой танламас.

T. ЛУТФУЛЛАЕВ суратға олган

ТЕША ТЕГМАГАН ГАПЛАР

- Комедияси роса кулги бўлди. ***
- Янги фильмин эски кадрдонларидек қабул қиладилар. ***
- Ишлаб чиқариш корхонасида маҳсулот ўрниға хордик чиқаришади. ***
- Икки букилиб таъзим қилиб юрарди, нафақаға чикқач, қадди тик бўлиб қолди. ***
- Ёлғон гапни шу қадар астойдил гапирардики, ўзи ҳам чиппа-чин ишониб кетарди. ***
- Маълумоти – олий, тарбияси – ибтидоий. ***
- Иссиқ қирқ даражаға чиқилишни эшитиб эти жунжикиб кетди. ***
- Меҳмондўст бўлса ҳам қалласиға ҳеч нарса келмасди. ***
- Ўз-ўзини алдаш ҳам ўз-ўзига хизмат қилишға қирадимми? ***
- Қимматға тушгани билан сариқ чақаға арзимайди. ***
- Шухратнинг кетидан қувмасанг бунинг ўзи олдинға келади. ***
- Қалласида ҳеч гап йўқлиғидан бошини кўтаролмай қолди. ***

МУАССИС:
Ўзбекистон почта ва телекоммуникациялар агентлиги

Бош муҳаррир:
Шодмон ОТАБЕК

ТАХРИР ҲАЙЪАТИ:
Шомансур ОБИДҲУЖАЕВ
Шухрат ЖАББОР
Анатолий КУДИНОВ
Иззат АҲМЕДОВ
(Бош муҳаррир ўринбосари)
Мирпўлат МИРЗО
Рустам ҚОСИМОВ
Қуролбой ТЎЛЕБОВ
Ёқубжон ХЎЖАМБЕРДИ

ЖАМОАТЧИЛИК КЕНГАШИ:
Саидмаҳмуд АҚБАРОВ
Шохрух АҚБАРОВ
Ортиқбой АБДУЛЛАЕВ
Меҳмонқул ИСЛОМҚУЛОВ
Тўлқин ЛУТФУЛЛАЕВ
Бобоҳон ШАРИФ

МАНЗИЛИМИЗ: 700000,
Тошкент-35, А. Толстой кўчаси, 1.

ТЕЛЕФОНИМИЗ:
136-36-42, 136-35-29,
144-29-09.
Факс: 136-36-42.
ИНДЕКС: 64600
ЖУМА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ

Тахририятға келган қўл-ёзмалар (2 ораликда, 5 бетдан ошмаслиги лозим) ва суратлар муаллифларға қайтарилмайди. Мақолалардаги фикр-мулоҳазалар, келтирилган факт ва рақамлар масъулияти муаллифлар зиммасидадир.

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида 00011 рақам билан рўйхатға олинган.

Буюртма № Г-2139.
9353 нусхада чоп этилди.
Офсет усулида босилди.

Бичими А-3, ҳажми 1 босма табоқ,
Газета «Шарқ» нашриёт матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси компьютерида терилди ва чоп этилди.

«ШАРҚ» НАШРИЁТ-МАТБАА АКЦИЯДОРЛИК КОМПАНИЯСИ БОСМАХОНАСИ.

Манзили:
Тошкент шаҳри, «Буюк Тўрон» кўчаси, 41-уй.